

אויצרות

גליון שבועי מאוצרותיהם של רביה"ק רבי נחמן מברסלב ותלמידיו זיע"א

לא לתת ליצר חזקה!

עוד בסוגיית ההתחזקות... בשיחותינו עם אנשים שונים, הזכרנו את הדין בהלכות חזקת קרקעות, שהמתנחל בשדה חברו, אפילו אם הוא זורע וקוצר בה שנים על גבי שנים, הרי אם הבעלים מוחים על כך, אין למתנחל שום חזקה על השדה. כך מי שיצרו קבע "חזקה" בלבן - כותב רבי נתן ב"ליקוטי הלכות" - אם אדם יימחה על כך תדיר, לא יוכל היצר למעון טענות בעלות על האדם הזה.

תמהו כמה מאנשי שיחנו: "אם כן, אדם שאינו רוצה לנקוף אצבע כדי לחזור בתשובה, יכול לומר: 'אמשיך לחיות כך, ורק אמחה על כך, ודי' ... ענינו להם כמתבקש: אין אנו עוסקים כאן ברמאים שעושים כן מן השפה ולחוץ; הכוונה היא, שאנשים ירודים יכאבו באמת את המצב היורד שלהם, ויביעו זאת בפה מלא בפני ה' היודע יצרם ומביא אל לבם עד כמה קשה להם להשתחרר מסבך העוונות. אם כך יעשו, ויביעו שאט נפשו מהתנהגותם הקלוקלת, במשך ימים ושנים, מבטיחנו רבינו, כי לבסוף הם ייחלצו מן הסבך; וגם אם לא יראו זאת בחייהם, מה בכך? הרי יש בני אדם שאין מראים להם את תוצאות מאמציהם הרחניים, אלא רק בעולם הבא - אמר רבינו.

העורך

חוק. הלימוד היומי

יום	יום חודש	ליקוטי מוהר"ן	ליקוטי הלכות	ליקוטי תפילות	הדף היומי
יום	בבית-ענת	ה"א	ה"ז	ה"א	ימא
שבת	כו	כה:	מד	תקיא תקיב	כב
א	כ	כו.	מה	תקיא תקיד	כג
ב	כז	כז:	מו	תקטו תקטז	כד
ג	ל	כו.	מז	תקיא תקיח	כה
ד	א	כז:	מח	תקטז תקכ	כו
ה	ב	כח.	מט	תקכא תקכב	כז
ו	ג	כח:	נ	תקכג תקכד	כח

י"ל ע"י "אוצרות ברסלב" ת.ד. 50617 בית שמש 02-9926066

במש"ד: 02-9993338 פקס: 02-9926066

לשמיעת שיעורים בשפות שונות ... 02-9950000

בארה"ב: 8552121-718(1)

באנגליה: 203-6085819(44)

מפקד הישועות 1800-81-81-81

הפצה למנויים ובתי כנסת: 057-3100646
הנצחה, תרומות ופרסום: 02-9993338

ניתן לקבל את הגליון מידי שבוע גם בדוא"ל
braslav@actcom.net.il

י"ר הוועדה הרוחנית: הרב שמעון טייכנר
עורך: נתן אנשין natananshin@gmail.com
מפיק: נוחעם א. ברזעקי

האור (ח) המסתורי

בשנת תקס"ט, בליל ראשון של חנוכה, אחרי הדלקת הנרות, פתח רבינו בסיפור (חיי מוהר"ן, סיפורים חדשים, ה) שעל פניו נראה מוזר מאד, אך כל מי ששמע אותה הבין לבסוף כי זה הסיפור שקורה לו עצמו בדרכו אל על:

"אורה נכנס לבעל הבית, ושאל לבעל הבית: 'מאין פרנסתך? והשיב לו: 'אין לי פרנסה קבועה בבית, רק מחייתי מן העולם'. ושאל לו: 'מה אתה לומד? והשיב לו. והיו משיחים יחד, עד שנכנסו בתוך שיחת דברים היוצאים מן הלב. והתחיל הבעל הבית להשתוקק ולהתגעגע מאד: איך משיחים ומגיעים לאיזה דבר מעלה שבקדושה. אמר לו האורה: 'אני אלמד עמך' - - -"

אור החנוכה, אור ח' (= אורה) הוא אותו אורח מסתורי, שאינו מתגלה רק לאלו שמחפשים אותו בנרות... "וזה אנו צריכין לכוון בהדלקת נר חנוכה, שנזכה על ידי קדושת מצוה זאת להמשיך עלינו אור הצדיק. ועל ידי זה נזכה להפשו ולבקשו, עד שנמצא אותו" (ליקוטי הלכות, כבוד רבו ותלמיד חכם ג, י).

בחנוכה, הצדיק אינו הצדיק שנגיע אליו; הוא יורד אלינו ובא לביקור 'למטה מעשרה טפחים'. שכן, "מתתיהו ובניו שהיו צדיקים נוראים, בגודל כוחם, הכניעו והפילו

את מלכות יון הרשעה, שהוא בחינת פגם אמונת חכמים, והמשיכו בחינת תיקון אמונת חכמים... דהיינו, שתיקנו לנו לדורות, שאפילו בתוקף הגלות המר הזה, שאנו בחלישות גדול מאד, נוכל להמשיך עלינו אור הצדיק למקומנו על ידי הדלקת נר חנוכה" (ליקוטי הלכות, שבת ו, כא).

אך כשהאורה הזה מגיע, צריכים גם להתלוות אליו. וכשבעל הבית שואל אותו: "כמה אני צריך ללוות אתכם?" הוא עונה: "עד אחר הפתח". "והתחיל לחשוב: 'איך אצא עמו? כי בעת אני עמו בין הבריות, ואם אצא עמו לבדו - מי יודע מי הוא'. ושאל לו. ואמר לו: 'יש לי פחד לצאת עמכם' - - -"

ההרגשה הזאת מוכרת לכולנו. הצדיק בא ומעורר את הלב בהשתוקקות גדולה, אך כשהוא מבקש שימשיכו להתלוות אליו עד מחוץ לבית; לצאת מההרגלים הקבועים וללכת אחריו - גם כשיש צורך לוותר בעבור כך על החברה ולא להיות 'בין הבריות' - מתעורר הפחד...

"וכידוע שיחה זאת אצלנו, שלפעמים כשנפקח עינו

של אחד ורואה נפלאות אמיתת האמת של הצדיקים האמתיים, הוא ממתין עדיין עד שישבו כל העולם אל האמת ויתקרבו כולם אליהם - ואז לא יהיה לו שום פחיתות כבוד כשירצה להתקרב, ואז דייקא יתקרב הוא גם כן. ובאמת לא כך היא המידה, כי אדרבא, זהו עיקר הניסיון שלו, שיתקרב דייקא בעת שהאמת נשלך ארצה ויראי חטא נמאסים, כמו עכשיו בעונותינו הרבים... אך דרך הרחוקים מהאמת, מחמת התגברות הבלבול עולם הזה וטרדותיו ותאוותיו, שאפילו כשמתנוצץ להם האמת, קשה להם להתקרב, מחמת שרואים שעדיין שאר החשובים אינם מתקרבים - על כן הם יראים להתקרב, שלא יהיה להם פחיתות כבוד" (ליקוטי הלכות, שבת ו, יב). אולם בסופו של דבר, גם הם מתגברים על הפחד ועל הלחץ החברתי - "ויצא עמו מן הפתח, ואז תיכף חטף אותו והתחיל לפרוח עמו" - - -

"בתוך כך הסתכל, והנה הוא בביתו. ולא היה מאמין בעצמו שהוא בביתו. אך הסתכל והנה הוא מדבר עם בני אדם, ואוכל ושותה כדרך העולם. בתוך כך חזר והסתכל, והנה הוא פורח בכתחילה. חזר והסתכל, והנה הוא בביתו. חזר והסתכל והנה הוא פורח. וכן היה מתנהג זמן רב."

זאת היא אחת החידות הסתומות ביותר לכל מי שמתקרב לרבינו; הוא נוסע לצינו הקדוש, עוסק בספריו, הולך בדרכיו. כך שמצד אחד, הצדיק פורח ומתעופף איתו גבוה, אף נותן לו מתנות נפלאות ומוליך אותו בדרכים ששייכות לגדולי מעלה ("הפחות שבאנשי - אני מוליך אותו בדרך של צדיק גדול מאד" חיי מוהר"ן, שיד); ומצד שני ההרגשה שלו היא הפוכה: "והנה הוא בביתו... והנה הוא מדבר עם בני אדם ואוכל ושותה כדרך העולם" - עדיין הוא שקוע בתאוות העולם הזה.

אך גם חידה זו פותר האורה, ומסביר: "בשעה שנתרצית לילך עמי ללוות אותי מן הפתח, אז לקחתי ממך הנשמה ונתתי לה לבוש מן הגן עדן התחתון, והנפש רוח נשאר אצלך. ועל כן, כשאתה מדבק מחשבתך לשם - אתה שם, ואתה ממשיך הארה ממנו אליך; וכשאתה חוזר לכאן - אתה כאן".

תלוי היכן מחשבתו של האדם, כשהוא רוצה להיות שם למעלה, מה שנשאר לו לעשות, זה רק לדבק את מחשבתו לשם. "כי הוא זכות גדול להאדם, כשזוכה שיהיו מחשבותיו משוטטות בדברי רבנו זכרוננו לברכה, הקדוש והנורא מאד, אשר אין ערוך אליו" (חיי מוהר"ן, פג).

פירוני העלון: הר"ר נחמן בנשעיהו ה"ו, הר"ר נפתלי ברגר ה"ו, הר"ר מרדכי גוטליב ה"ו, הר"ר יצחק גרינולד ה"ו, הר"ר שלמה מרדכי הלוי כנס ה"ו, הר"ר משה ליכטער ה"ו, הר"ר נפתלי שטיצר ה"ו, בחסות חברת "נקודות"

לא לכעוס – רק להודות!

ימי חנוכה הינם ימים של "שעשוע עולם הבא" (ליקוטי מוהר"ן ח"ב, ב). שכן, ימי חנוכה הם הזמן המתאים להתרגל – על אף כל האכזבות והתסכולים – שלא לכעוס, רק למצוא את הטוב ולהודות. "היינו, שבימי חנוכה הקדושים, על ידי תוקף הניסים והנפלאות והנוראות שעשה ה' יתברך עמנו בימים ההם בזמן הזה, על ידי זה אנו ממשכיין הדרך הזה של תודה – הודאה בעולם" (ליקוטי הלכות, כלאי בהמה ד, ד).

וכשהולכים בדרך זו, החיים הופכים לגן עדן! "כי באמת זה הדרך של הודאה ותודה, הוא דרך נפלא מאד להתקרב על ידו לה' יתברך מכל מקום שהוא, כי העולם הזה מלא צרות וייסורים ויגונות... ומעוצם הצרות והייסורין והמניעות שבזה העולם, קשה וכבד על האדם להתקרב לעבודתו יתברך; ואפילו להתפלל ולהתחנן ולפרש צערו לפני ה' יתברך, גם כן קשה מאד, מחמת ריבוי המניעות והייסורים שאוטמין את לבו, עד שאינו יכול לפתוח את פיו ולא להתקרב לשום עבודה תמה – כאשר יודע כל אחד ואחד הכבדות שיש עליו בכל פעם ופעם בכל יום ויום וכו'. ועל כן, עצה גדולה לזה, שבכל פעם יזכיר את עצמו את כל הטובות האמתיות והנצחיות שעשה ה' יתברך עם אבותינו ועמנו, עם כל אחד ואחד בפרטיות... כי כל אחד ואחד מישראל אם יסתכל היטב על כל מה שעבר עליו מעודו יראה ויבין חסדי ה' וטובו ונפלאותיו עליו בלי שיעור" (שם).

והומרית המודדת את הצלחת האדם לפי התוצאות. וכשהתוצאות לא עומדות בצפייות, הן מכעיסות וממררות. כעסן שכזה אין לו סיכוי לקלוט מהו 'שעשוע עולם הבא'; עולם שכולו רוחני, וכלי המדידה שבו גם הם רוחניים. את השעשוע הרוחני של העולם הבא, אפשר לקלוט רק כפי "הפרת הכעס ברחמנות". רק כשמתגברים על הכעס הפנימי, ועל אף כל האכזבות ממשיכים הלאה, ברחמים – רק אז יכול הצדיק להאיר בלב האדם את השעשוע האמיתי של העולם הבא; שעשוע החתירה התמידית אל ה', גם ללא תוצאות.

"ועל כן צריכין ליהרר בזה מאד להמתיק הרוגז אצל עצמו... לבלי להתרגז על עצמו ביותר עד שיתייאש עצמו לגמרי ח"ו. רק ישבר את לבו וישפוך שיחו בכל פעם לפני השי"ת, ויראה להתגבר על יצרו בכל האפשר, ועל כל פנים שלא יבא לידי מעשה רע ח"ו. ויראה לזכך את דמיו בכל מה דאפשר לו, במיעוט תענוג וכו'. ויהזק את עצמו מאד. ויבטח בכוחו של הצדיק ובזכותו, וכן בכח זכות קדושת המצווה של ישיבת ארץ ישראל שאמרו רבותינו ז"ל ששקול כנגד כל המצוות. ובכח קדושת ארץ ישראל בעצמה. ויאמין בכל לבבו כי בוודאי יתקן הכל א"ה ויתהפך הכל לטובה, והירידה תהיה תכלית העליה" (שם).

"דע, שהתכלית של הבריאה הוא שעשוע עולם הבא. ואי אפשר לקרב זאת התכלית למה שבו בני אדם, כי זאת התכלית עליו נאמר 'עין לא ראתה' וכו'. אבל הצדיקים באמת, גם הם יכולים לתפוס במחשבתם תכלית עולם הבא. וכל אחד ואחד מישראל לפי שרשו שיש לו בתוך נשמת הצדיק, כן מקבל ממנו גם כן זאת התכלית, כפי הפרת הכעס ברחמנות. היינו כשבא אדם לכלל כעס, לא יפעל בכעסו שום אכזריות; ואדרבא, ימתיק הכעס ברחמנות, בבחינת 'ברוגז רחם תיכור'."

(ליקוטי מוהר"ן ח"א, יח)

לפעמים האדם כועס, לא על אחרים, אלא על עצמו... זאת משום שהוא משקיע בעבודת ה', והתוצאות מאכזבות ומכעיסות אותו. "כמו שמצוי איזה חסרי הדעת, שכשרואין שנתקרב אל הצדיק או שבאים לארץ ישראל במניעות גדולות, ואף על פי כן גם עכשיו מתגבר עליהם היצר הרע – על ידי זה מתרגזין ביותר על עצמן, עד שמהרהרין אחר הצדיק, אחר קדושת ארץ ישראל, עד שכמעט שהם תוהים על הראשונות חס ושלום. וזה קשה מן הכל, והוא בבחינת 'פן ינחם העם בראותם מלחמה ושבו מצרימה' חס ושלום" (זמרת הארץ, עב).

בכן, הכעס הזה נובע מתיסה מוטעית; תפיסה חיצונית

דורות

בעקבות הדורות בחסידות

ר' יחיאל מאיר צוקר

ניצלו מן השואה האיומה.

הם התגוררו בתל-אביב ולאחר מכן עברו לבני-ברק. לאחר המלחמה, הקים ר' יחיאל מאיר יחד עם חמיו ר' אברהם גוז את בית-המדרש ברסלב ברחוב מיימון בבני-ברק, שהיה הראשון שנבנה על ידי חסיד ברסלב בארץ הקודש. וכשעלה בדעתו של החסיד רבי שמעון ברגשטיין לייסד את ישיבת ברסלב בבני-ברק, נחלצו לעזרתו. בתקופה הראשונה התקיימו הלימודים בבית מדרשו של האדמו"ר מצאנז-ז'מינרדא, והלינה והארוחות היו בביתו של ר' אברהם, כשבתו, זוגתו של ר' יחיאל מאיר, מסייעת לקיום הישיבה. ר' יחיאל מאיר נפטר בכ"ב בכסלו תש"ל. הותיר אחריו צאצאים ההולכים בדרך רבינו הקדוש.

תלמידי נובהרדוק נוהגים היו לכתת רגליהם לעיירות רחוקות, ולדרוש בנתי-כנסת בתורה ומוסר. כך נהגו גם יחיאל-מאיר וידידו הקרוב בערל. כשנקלעו פעם לעיירה אחת, נשא ידידו ר' בערל דברים בפני המתפללים. כשסיים לדבר, נגש אליו אחד מחשובי הקהל, רבי אברהם גוז שמו, חסיד טריסק נלהב, והציע לו לשידוך את בתו החסודה. הנער השיב כי עשה הסכם עם חברו הטוב, שאחד מהם לא יתארס בטרם ימצא חברו אף הוא שידוך. רבי אברהם התרגש מנך מאוד, ואמר כי שתי בנות לו שהגיעו לפרקן, ובנערים יראים ושלמים כאלה חפץ הוא. באותו שבוע באו ר' יחיאל-מאיר ור' בערל בברית האירוסין והפכו לגיסים.

זמן לא רב לפני כן, ביקש ר' אברהם ברכה מבעל החפץ חיים' לחתנים תלמידי חכמים. החפץ חיים השיבו כי אם יירתם לאיסוף כספים למען 'ועד הישיבות', יזכה לחתנים תלמידי חכמים. הלך רבי אברהם וקיבץ סכום גדול והביאו ל'חפץ חיים'. לא ארכו הימים, וההשגחה הביאה עד לעיירתו את שני הנערים דנו, שהיו תלמידי חכמים שיראתם קודמת לחכמתם.

ר' יחיאל מאיר קרב את חמיו ר' אברהם לדעת רבינו הקדוש, וכן את אחיו ר' צבי.

חסיד נאמן היה, ומשקלט מספרי רבינו את מעלת ישיבת ארץ הקודש, עלה בתרצ"ג ארצה. לאחר מכן שלח מכתבים למשפחתו ולמשפחת חמיו שיעלו אף הם, הוא דאג להם לסרטיפיקטים והעלה אותם ואת גיסו ר' בערל ארצה. כך

ר' יחיאל-מאיר נולד בוורשה לאביו הרה"ח ר' הלל צוקר, ששימש כשליח-ציבור וגבאי ראשי בבית מדרשו של בעל השם משמואל' מסוכטשוב.

נער בן ארבע עשרה היה, כשבאחד הימים נקלע לבית המדרש של חסידי ברסלב בוורשה עיר מגוריו, היה זה לפני תפילת מעריב, וכאשר פתח החזן בישיר המעלות' דומה היה בעיניו כאילו זה עתה התחילו באמירת 'כל נדרי... הוא נמשך אחר המיית התפילה שהתנגנה מפיות החסידים בביטול הישות ובדביקות עזה בבוראם. לאחר התפילה הנרגשת, עודד עומד ומשתאה החלום הוא זה או מציאות, יצאו החסידים בריקוד נלהב ובשירה מלאת געגועים לרבם ולציונו הקדוש. באותה שעה גמלה בלבו ההחלטה: פה אשב כי אייחיה.

זמן קצר לאחר התקרבותו לאורו של רבינו, נכנס ללמוד בישיבת 'בית יוסף' נובהרדוק אשר בעיר מוזריטש. שם התמיד בלימוד התורה, ואת הלהבה שיקדה בקרבו הצית בלבבות כמה מבחורי הישיבה, ביניהם חברו הטוב וגיסו לעתיד, ר' בערל גרינשטיין, שהתקרב בעקבותיו לברסלב.

באותה תקופה נכספה נפשו לנסוע לציון רבינו שבאומן, אלא שהגבולות היו סגורים והברחת הגבול היתה כרוכה בסיכון רב. הוא תכנן לעשות את הדרך לאומן על אף הכל, אך לבסוף לא יצאה תכניתו לפועל. את כיסופיו הגדולים הכניס בהרבעת תורה ויראת שמיים, וקירוב נפשות. (אחרי עלותו לארץ ישראל, התעטף בשתיקה ומיעט בשיחה, אך מכרו מפולין ידעו לספר על פועלו הרב בהפצת תורה ויראה).

נקודה

בלילה, השמש מאירה דרך הירח; בגלות, רבינו מאיר דרך רבי נתן

(הקדמת 'כוכבי אור')

שבת חנוכה בשיא הרדיפות

ואילו מוהרנ"ת עצמו, באותה שעה מאויימת, כאשר השוטרים משתוללים מולו ועוצרים את תלמידיו, מתחיל לספר לנוכחים כיצד התקרב תלמידו רבי עזר לחסידות ברסלב מתוך מסירות נפש ---

בינתיים ממשיכים השוטרים במלאכתם, על פי צו המושל ננעלת הכניסה לעליית הגג בה אוכסנו כל כתבי היד של מוהרנ"ת, ונחתמת בחותם רשמי. המשטרה נטלה עמה כמויות של ספרים וכתבים מהבית, כולל הש"ס והשלחן ערוך של מוהרנ"ת, כמו כן חסמו את רוב כתבי ידו של רבינו שהיו ברשותו של מוהרנ"ת שעליהם שמר מכל משמר.

במוצאי שבת קודש, כשוך ההרס והחורבן שהתחולל בסעודה השלישית, נכנסו אל מוהרנ"ת התלמידים תושבי העיר שניצלו ממצער, הם תיארו לעצמם כי בוודאי שרוי הוא בשברון לב עצום... אולם מה גדולה היתה הפתעתם כאשר הם מוצאים אותו יושב בדביקות עצומה ומלחש בינו לבין עצמו את המשנה ממסכת אבות (ד, כב) המדברת על התכלית הנצחית: "הילודים למות, והמתים להחיות, והחיים לדון. לידע להודיע ולהודע שהוא א-ל, הוא היוצר, הוא הבורא, הוא המבין, הוא הדין, הוא עד, הוא בעל דין, והוא עתיד לדון" ---

כאשר התעורר מדביקותו, כאילו נזכר מוהרנ"ת במשהו חשוב: ישנה דלת נוספת לעליית הגג, ויתכן כי השוטרים לא שמו לב אליה. ואכן, לאחר בדיקה התברר כי "בצר הרחבת ל"י - הדלת נשכחה משום מה ולא נחתמה, כך שניתן להציל את הכתבים היקרים. עד מהרה הובא סולם ורוב כתבי היד הוברחו למקום מבטחים, למעט תיבה קטנה של כתבים שמאוחר יותר הוחרמה בידי השלטונות.

עוד באותו מוצאי שבת ברח מוהרנ"ת מהאזור. כשלוש שנים קשות עברו, בהן נע ונד כשהוא מרוחק מבינתו. אולם האש היוקדת של רבינו המשיכה לבעור, וממנו תוצאות חיים עד היום הזה.

הם יעצו אפוא לראש העיר להמתין עד לשבת הקרובה, בה מתאספים כל התלמידים לבית מוהרנ"ת, ואז יוכלו בקלות לעצור בבת אחת את כל ה"כנופיה" וכן להחרים את כל כתביו, כדי לעצור את השפעתו המתרחבת והולכת. הם אף נקבו בזמן הטוב ביותר: בשעת "סעודה שלישית" של שבת קודש, אז נוהג מוהרנ"ת לומר תורה רבים.

שעת רעוא דרעוין בביתו של מוהרנ"ת, בחדר הגדול עומדים צפופים עשרות חסידים ואנשי מעשה, מרותקים לדבריו הנלהבים. 'הלכה' נוספת מליקוטי הלכות' מתחברת ברגעים אלו, והיא מעלה את הנוכחים למדרגות של קדושה והתעוררות שלא מעלמא הדין.

והנה לפתע נשמעות צווחות גסות מבחוץ, האוירה בפנים נפגמת, מספר חסידים נשלחים החוצה לברר מה קורה, הם חוזרים המומים: שוטרי העיר מכתרים את הבית מכל צדדיו, אין יוצא ואין בא. דקות ספורות לאחר מכן השוטרים מתפרצים אל תוך הבית ומתחילים לעצור את כל מי שנמצא במקום ---

לא היה שום סעיף בחוק שיכול לאפשר מעצרים שרירותיים כאלו, וכדי לרכך את הטענות הורה מושל העיר לעצור רק את אלו שהגיעו מערים אחרות ולא את תושבי ברסלב עצמה. מחזה מביש ביותר היה זה לראות כיצד המתנגדים מתלולים לשוטרים המאיימים, ניצבים ליד הדלת ומסייעים בידיהם בזיהוי החסידים שאינם תושבי העיר...

שנת תקצ"ה היתה השנה האיזומה והקשה ביותר בהיסטוריית ההתנגדות לחסידי ברסלב. אין לתאר ולשער את הרדיפות וההצקות הנוראות שעברו על החסידים, ובפרט על מורם ומאורם, הלא הוא גאון עוזנו מוהרנ"ת, שעמד בחירוף נפש מול כל ההתנגדויות והמשיך להפיץ ולפרסם את דבר רבינו בקרב עם ישראל.

לשיא הגיעו הרדיפות באותה שבת-חנוכה המוזכרת בחיל ורעדה בקרב החסידים עד היום הזה. מספר שבועות לפני חנוכה התפרסם כרוז של שיטנה מצד המתנגדים, עם הוראות כיצד להרחיק ולנדות את חסידי ברסלב, אף למסרם לשלטונות, ובעצם להתיר את דמם.

כפי שנהגו חסידי ברסלב עוד בחיי רבינו הקדוש להתקבץ אצלו בשבת-חנוכה, כך גם השנה, שנת תקצ"ה, הגיעו תלמידים רבים לעיר ברסלב כדי להסתופף בצל מוהרנ"ת ולקבל ממנו מלא חפנים של תורה וחסידות והדרכה בעבודת השם.

כבר בימים הראשונים של חנוכה הופיעו פוחזים בביתו של ראש העיר, כשהם מעניקים לו מתנה מרהיבת עין, ומסרו להשנה שפלה על מוהרנ"ת; הם טענו שהוא מעורב בפעילות נגד הממשל, ואף הפעיל בית דפוס בלתי חוקי. ובכלל, טענו, הקים מוהרנ"ת כת מוזרה ומשונה שהכריה מתפללים ולומדים יתר על המידה... אינם עובדים ואינם מתפרנסים, והרי הם "נטל" כבד על החברה.

גניזות

מחקרים היסטוריים בחסידות

מקורות לגיוני חנוכה המושרים בברסלב

הר"ר שלמה יהודה ווייצהנדרלר

מעוז צור ישועתי

ניגון השתפכות והתעוררות (א"ש). חובר ע"י רבי מאיר לייב בלעכער, מחשובי תלמידי מוהרנ"ת ומגדולי עובדי ה' בעיר ברסלב. ניגון של שמחה. גם הוא חובר ע"י רבי מאיר לייב. בליל שבת חנוכה, ולא רק, היה מושר זמר זה בקרב אנ"ש גם על זמר "מה ידידות". ניגון נוסף על זמר "מעוז צור" הובא מברדיטשוב על ידי רבי יעקב צבי פילמר, חמוי של רבי שמואל מאיר אנשין שאף הוא הביא לאנ"ש כמה ניגונים מבית אביו.

ומנוח קנקים

תנועה עתיקה שהיתה מושרת עוד בזמנו של מוהרנ"ת, שביקש מתלמידו רבי מאיר לייב בלעכער שיתאים אותה למילים אלו.

מוזמר שיר חנוכה הבית

מקור הניגון לא ידוע, אך הוא מהלחנים שהושרו עוד בדורות הקודמים אצל אנ"ש באומן.

למנצח בניגון

מקור הניגון ללא ההתאמה לפרק זה, הוא מבית מודיץ והיה מושר כבר אצל אנ"ש באומן. ככל הנראה הותאם לזמר זה ע"י רבי בניציון אפטער שהיה מלפנים חסיד מודיץ.

זמר רנו צדיקים

מושר בימי החנוכה, וזאת בשל המילים: "נפשנו חיתה לה" הנאמר במוזמר זה שהן בר"ת נחל, השווה גם לר"ת של: "להדליק נר חנוכה". ניגון זה היה מושר עוד אצל אנ"ש באומן.

אנא בכוח

בשם מרן הבעש"ט, בכל עת צרה ח"ו, יש לומר שבע פעמים "אנא בכוח" על מנת להמתק דינים. הניגון המושר כיום בברסלב הוא אחד הנוסחים שהיה מושר אצל אנ"ש באומן; ויש אומרים שבמקורו הוא מהצדיק רבי מיכל מולוטשוב. אך יש נוסח נוסף אצל אנ"ש, מהחזן שלוסברג, שג"כ היה מושר באומן.

שיר ידידות

שיר זה כולו, המילים והלחן, חוברו ע"י רבי יצחק ברייטער מגדולי משפיעי ברסלב בפולין לפני מלחמת העולם השנייה. יש מאנ"ש שנהגים לומר קטעים ממנו בלילות שבת אחרי התפילה, ואילו אחרים מוזמרים אותו רק בחנוכה שבו מאיר אור הצדיק.

לחידודא

חידה מס' 161

על מה אמר מוהרנ"ת שבלי זה אי אפשר להיות איש ישראלי באמת?

הפתרון לחידה מספר 160
איזה 'שיר המעלות' ביקש רבינו לזמר בשבת חנוכה?
- 'שיר המעלות לדוד לולי ה' שהיה לנו'
(בשנת תקס"ט)

זכה בהגרלה לחידה מס' 159
צבי מיקוף, רח' שטרסר, בני ברק

בסך ש"ח זכות קניה בחנות ספרים 'ברסלב' רחוב מאה שערים 110 ירושלים

הערונה לקיום הקדושה

הרב משה בינשטוק

החסיד רבי אפרים ממשדברו שואל בספרו 'עונג שבת': מדוע בחנוכה יש דבר שאין בשום מצוה אחרת – ענין המהדרין, וענין המהדרין מן המהדרין? שבכל המצוות, החובה חלה באופן אחיד על הכל, כמו ארבע מינים, תפילין, טלית – מה שאין כן בחנוכה, יש שלוש דרגות: נר איש וביתו; נר לכל אחד; ואילו המהדרין מן המהדרין מדליקים נר לכל אחד באופן של 'מוסיף והולך'.

מבאר זאת רבי אפרים בשאלה נוספת: הרי 'טומאה הותרה בציבור', היינו שאם נטמאו כל בני ישראל, מותר להם להקריב קרבן בשם כל ישראל. אם כן, מדוע נצרכו לנס פך השמן הטהור, הרי היה מותר להדליק בשביל הציבור בשמן טמא! אולם, החשמונאים לא אבו להסתפק בהיות זהו, והחמירו על עצמם לחזר דוקא אחר שמן טהור, ואכן זכו וזימן להם ה' פך שמן טהור. ולכן, לומר הנס הזה, תיקנו לנו חז"ל כמצוה הדלקת נר חנוכה חלוקות של מהדרין ומהדרין מן המהדרין.

אך שוב נשאלת השאלה, מדוע החמירו החשמונאים בעצמם לחזר דוקא אחר שמן טהור? זאת משום שהם רצו ללמדנו יסוד גדול, שכאשר חפצים בקיום של דבר שבקדושה לאורך ימים, יש להקפיד שיהיה כולו טהור וקדוש מראשית התהוותו, ורק כך יש ערובה שזה הקדושה תימשך לנצח. כמו שמבאר הרב מטשערין בספרו 'פרפראות לחכמה' (על ליקוטי תורה ג) את סיפור חז"ל במסכת חגיגה על אלישע בן אבויה, שבעת שמחת הברית שלו ישבו גדולי הדור וליהמה אש סביבם, וכשראה זאת אביו, אמר שהוא מקדיש את בנו זה לתורה.

לאחר שיצא אלישע לתרבות רעה, דרשו עליו חז"ל את הפסוק 'טוב אחרית דבר מראשיתו' – אימתו יתקיים דבר טוב עד אחריתו – כאשר הוא טוב מראשיתו. אביו של אלישע לא היתה כוונתו לשמים, אלא לשם כבוד שמקבלים חכמי התורה, לכן לא השפיעה על בנו קדושת התורה.

אך גם שם בעצם קשה, הרי אמרו חז"ל: 'לעולם יעסוק אדם בתורה שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה', והרי אלישע עצמו למד בוודאי תורה לשמה, ורק אביו הוא זה שלא כיון לשמה, מדוע זה לא נתקיימה התורה בידו?

התשובה היא שוב, שגם בראשית הדרך יש ללמוד לשם שמים, אפס כי אם יבא היצר ויבלבל את הלומד במחשבות זרות, אומרים לו: 'אל תיבהל, המשך ללמוד אפילו שלא לשמה, כי אח"כ תזכה ללמוד לשמה'. אולם אם כבר בתחילה אין כוונת הלומד לשם שמים כלל, לא יזכה להתקדש בקדושת התורה.

בכך נבין את גזירת היוונים על ישראל: 'כתבו לכם על קרן השור, אין לכם חלק באלוקי ישראל'. האם לא מצאו היוונים דרך אחרת להכניס לתודעתם של בני ישראל את הכפירה הזאת אלא רק באמצעות כתיבת הדברים על קרן השור?

אלא כמבואר בגמרא, הילדים הקטנים היו שותים מתוך קרני פרד (כדוגמת בקבוק לתינוקות בימינו), ולכן רצו היוונים שיכתבו זאת על קרן השור, כדי שמיד בתחילת חינכו ילמדו את התינוק כאילו חז"ל עזבו אותנו ואין לנו חלק בו.

החשמונאים נלחמו על כך בתוקף, ורצו להראות שאף על פי שטומאה הותרה בציבור, הרי בראשית חנוכה המובה, לאחר תקופה ארוכה שלא הוקרבו עליו קרבנות, יש להיזהר שהכל ייעשה בקדושה ובטהרה, ללא שינוי זיו כלשהו.

(מסעוד מחן שיחתי של הרב משה בינשטוק שליט"א ניתן להאזין לשיעור המלא במסערה השמע של 'אוצרות דבסלב' 02-9950000. אידיש, 1.5, 2.3, 2.9, 1.3)

מתפללים להתעורר בלי צרות

כידוע, ה' יתברך שולח לנו קשיים, בין השאר, כדי לעורר אותנו ולהפיק מאתנו את הכוחות הרוחניים הטמונים בנו, והכל לטובתנו האמיתית והנצחית. אם כן אפוא, מדוע אנו יכולים ואף מצויים להתפלל ולהתחנן לה' על כל הקשיים הללו, כמבואר ברמב"ן (בהמ"צ ה'): 'מצוה על צרה לזעוק לפניו בתפלה'? אם הצרה היא לטובתנו, למה זה נבקש שה' יסיר אותה מאתנו?

אלא שבאמת, הקדוש ברוך הוא בדרכיו הנפלאים, יכול לתת בלבנו את ההבנה להתקרב אליו, גם באמצעות חסד ושפע שיתן לנו. אלא שמידת הדין היא זו שמחייבת שהאדם יעמוד בקשיים ובנסיונות. לכן, ככל שנבדיל את מידת החסד שבנו, נוכל לקבל חסדים אף בגשמיים שלא יסתרו את ישועתנו הרוחנית.

את החסד הנפלא הזה אנחנו יכולים לעורר על ידי שנתחזק באמונה שאין עוד מלבדו, והוא זה ש'עשה וועשה ויעשה לכל המעשים' ושגם הקשיים והנסיונות הם רק ממנו ואף הם לטובתנו. כפי שלימדנו חז"ל, שכל זמן שעבודה זרה בעולם – חרון אף בעולם (ספרי, פרשת ראה) ומכאן אתה למד גם את ההיפך, שכלל שהאמונה גוברת בעולם כך החסדים והרחמים גוברים.

וזאת היתה ברכתו-תפילתו של יעקב אבינו לשבטים: 'וא-ל ש-די יתן לכם רחמים' (בראשית, מג). לאמור, שהכל ברחמים, גם הייסורים, גם הקשיים. אך הואיל וקשה לנו להבין ולקבל את הרחמים הללו, לכן תפלתנו היא, שהקב"ה ימסור את הרחמים 'בידינו', היינו, כפי שאנחנו מבינים; שתהיה לנו ישועה ורחמים גם בגשמיים בד בבד עם החסד והטובה הרוחנית.

(עפ"י ליקוטי מוה"ר"ן ח"ב, סב)

ההרשמה
לנסיעות יום ההילולא
להרה"ק בעל התיא
והרה"ק מוולדניק זיע"א
בעיצומה!
דוד צדיקים
02-5410100
www.zadikintours.com

נסיעות לאומן
ולכל היעדים בעולם
שירות > מקצועיות > אמינות
נתיבים טורס
טיסות לחו"ל | קברי צדיקים | אירועים מיוחדים
02-633-8444
באיזור המרכז: 050-411-4857

בעת צרה, בשעת מצוקה. גם בעת שמחה ובכל זמן
מוקד הישועות 1-800-81-81-81
להעברת בקשות לתפילה ולהדלקת נר בקברו של רבי נחמן מברסלב באומן
לישועה והצלחה, לרווח ופנסה, לרפואה, למקשה לילד, לנחת ושמחת חיים

זמנה עולם בהפצה האצויה									
המפיעים									
ירושלים	ירושלים	ירושלים	ירושלים	ירושלים	ירושלים	ירושלים	ירושלים	ירושלים	ירושלים
הר"ר שמעון דוב ויצהנדר הר"ר	הר"ר ישראל יצחק ויצהנדר הר"ר	הר"ר אברהם נ.ש. ויצהנדר הר"ר	הר"ר בנימין ויצהנדר הר"ר	הר"ר משה ויצהנדר הר"ר	הר"ר ויצהנדר הר"ר	הר"ר אלעזר ב"ר שלמה יהודה ויצהנדר זצ"ל	הר"ר אלעזר ב"ר שלמה יהודה ויצהנדר זצ"ל	הר"ר אלעזר ב"ר שלמה יהודה ויצהנדר זצ"ל	הר"ר אלעזר ב"ר שלמה יהודה ויצהנדר זצ"ל
תום והפיץ 500 גליונות	תום והפיץ 500 גליונות	תום והפיץ 500 גליונות	תום והפיץ 500 גליונות	תום והפיץ 500 גליונות	תום והפיץ 500 גליונות	תום והפיץ 500 גליונות	תום והפיץ 500 גליונות	תום והפיץ 500 גליונות	תום והפיץ 500 גליונות
לכבוד שמחת הולדת הבת שתי'	לכבוד שמחת הולדת הבן שיח'	לכבוד שמחת הולדת הבן שיח'	לכבוד שמחת הולדת הבן שיח'	לכבוד שמחת הולדת הבן שיח'	לכבוד שמחת הולדת הבן שיח'	לכבוד שמחת הולדת הבן שיח'	לכבוד שמחת הולדת הבן שיח'	לכבוד שמחת הולדת הבן שיח'	לכבוד שמחת הולדת הבן שיח'
זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה
ירושלים	ירושלים	ירושלים	ירושלים	ירושלים	ירושלים	ירושלים	ירושלים	ירושלים	ירושלים
הר"ר שמעון יצחק ויצהנדר הר"ר	הר"ר שלום נחום פרידמאן הר"ר	הר"ר שמעון אלעזר הבן שיח'	הר"ר שמעון אלעזר הבן שיח'	הר"ר שמעון אלעזר הבן שיח'	הר"ר שמעון אלעזר הבן שיח'	הר"ר שמעון אלעזר הבן שיח'	הר"ר שמעון אלעזר הבן שיח'	הר"ר שמעון אלעזר הבן שיח'	הר"ר שמעון אלעזר הבן שיח'
תום והפיץ 500 גליונות	תום והפיץ 500 גליונות	תום והפיץ 500 גליונות	תום והפיץ 500 גליונות	תום והפיץ 500 גליונות	תום והפיץ 500 גליונות	תום והפיץ 500 גליונות	תום והפיץ 500 גליונות	תום והפיץ 500 גליונות	תום והפיץ 500 גליונות
לכבוד שמחת הולדת הבת שתי'	לכבוד שמחת הולדת הבן שיח'	לכבוד שמחת הולדת הבן שיח'	לכבוד שמחת הולדת הבן שיח'	לכבוד שמחת הולדת הבן שיח'	לכבוד שמחת הולדת הבן שיח'	לכבוד שמחת הולדת הבן שיח'	לכבוד שמחת הולדת הבן שיח'	לכבוד שמחת הולדת הבן שיח'	לכבוד שמחת הולדת הבן שיח'
זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה
ירושלים	ירושלים	ירושלים	ירושלים	ירושלים	ירושלים	ירושלים	ירושלים	ירושלים	ירושלים
הר"ר שמעון אלעזר הבן שיח'	הר"ר שמעון אלעזר הבן שיח'	הר"ר שמעון אלעזר הבן שיח'	הר"ר שמעון אלעזר הבן שיח'	הר"ר שמעון אלעזר הבן שיח'	הר"ר שמעון אלעזר הבן שיח'	הר"ר שמעון אלעזר הבן שיח'	הר"ר שמעון אלעזר הבן שיח'	הר"ר שמעון אלעזר הבן שיח'	הר"ר שמעון אלעזר הבן שיח'
תום והפיץ 500 גליונות	תום והפיץ 500 גליונות	תום והפיץ 500 גליונות	תום והפיץ 500 גליונות	תום והפיץ 500 גליונות	תום והפיץ 500 גליונות	תום והפיץ 500 גליונות	תום והפיץ 500 גליונות	תום והפיץ 500 גליונות	תום והפיץ 500 גליונות
לכבוד שמחת הולדת הבן שיח'	לכבוד שמחת הולדת הבן שיח'	לכבוד שמחת הולדת הבן שיח'	לכבוד שמחת הולדת הבן שיח'	לכבוד שמחת הולדת הבן שיח'	לכבוד שמחת הולדת הבן שיח'	לכבוד שמחת הולדת הבן שיח'	לכבוד שמחת הולדת הבן שיח'	לכבוד שמחת הולדת הבן שיח'	לכבוד שמחת הולדת הבן שיח'
זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה	זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רוב נחת דקדושה

לטוט לכל מקום בעולם בסטנדרט שירות אירופאי

רח' מלכי ישראל 16 ירושלים | מוקד אירופנים: 02-800-80-80

מגוון קבוצות חורף לאומן ביוזמים הישועות ליום ביוזם

אירופנים EUROPEAN שירותי אירופאים בכל העולם